

TÜRKİYE’DEKİ ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÖĞRENCİ ÖZEL YETENEK GİRİŞ SINAVLARININ MÜZİKSEL İŞİTME-ALGILAMA BOYUTUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

*Öğr. Gör. Dr. Ufuk YAĞCI
Pamukkale Ü. Eğt.Fak. GSEB. MEABD.*

1. BÖLÜM

Güzel sanatların tüm alanlarını kapsayan sanat eğitimi, en genel anlamda bireye estetik kişilik kazandırmayı amaçlayan bir eğitim alanıdır. Bu eğitim sürecinde insan, algılama, bilgilenme, düşünme, tasarlama, yorumlama, ifade etme ve eleştirme gibi temel sanatsal davranışları estetik ilkeler doğrultusunda edinir. Bireyin, dolayısıyla toplumun yaşantısında böylesine önemli bir yere sahip olan sanat eğitimi, çeşitli eğitim kurumları aracılığıyla farklı amaçlarla, farklı düzeylerde insanlara ulaştırılmaktadır. Amaçları bakımından düşünüldüğünde müzik eğitimi “genel, özengen ve mesleki” (Uçan, 1994, s.26) olmak üzere üç ana grupta toplanabilir. Günümüzde ortaöğretim düzeyinde, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde (AGSL MB) ve konservatuarların lise bölümlerinde verilen mesleki müzik eğitimi; yükseköğretimde ise lisans ve lisansüstü eğitim olmak üzere konservatuarlar, güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik öğretmenliği anabilim dallarında verilmektedir.

2008-2009 eğitim-öğretim yılı sonuna gelindiğinde sayıları 54 olan AGSL’lerin sanat eğitimi açısından, ortaöğretimde yapılması yönüyle önemli bir basamak olduğu görülmektedir. Nasıl öğrencilerin bilim ve teknik alanlarda eğitimine erken yaşlarda başlanıyorsa sanat alanında da aynı yaşlarda başlanması gerekmektedir. Çünkü çağdaş bir eğitim; bilim, sanat ve teknik alanlarının her üçünü de kapsayacak şekilde verilmesini gerektirir. “Bu birikimde söz konusu üç alandan birinin payının yokluğu ya da eksikliği durumunda, bireyin içinde bulunduğu yaşam koşullarına uyum sağlayarak sağlıklı, dengeli ve doyumlu bir yaşam sürdürmesi pek kolay olmaz” (Uçan, 2005, s.171).

Kurulduğu 1989 yılından bu yana, öğrencileri, mesleki müzik eğitimine yönlendirme/hazırlama işlevi gören “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleri (AGSL MB), müzik eğitimi alanındaki eksikliklerin giderilmesi yolunda atılmış önemli adımlardan biridir” (Özgür, 1997, s.197). Çağdaş müzik eğitiminin yönlendirilmesi ve geliştirilmesinde etkin bir rol üstlenen bu okullar, mesleki müzik eğitimi alanlarından “...müzik eğitimcisi, müzik bilimcisi, müzik sanatçısı ve müzik teknoloğu yetiştirme programlarına hazırlayıcı özellikler taşır” (Öz, 1999, s.7).

AGSL’lere öğrenci alımı, ilgili genelgelerle duyurulmuş, kontenjan, başvuru, öğrenci seçimi ve kayıt-kabul ile ilgili konular, MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü’nce yayımlanan “AGSL Yönetmeliği”nin 3. bölümünde yer almıştır.

Günümüzde özel yetenek sınavları, ilgili kurumlarca oluşturulan jüriler tarafından hazırlanan testler ve performanslar yoluyla yapılmaktadır. Müzik alanıyla ilgili müzik yetenek sınavları çoğunlukla müziksel işitme-algılama testlerinden oluşmaktadır. AGSL MB Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavları’nda ise müziksel işitme-algılama, müziksel söyleme ve müziksel çalma ile ilgili test ve performanslar yer almaktadır.

AGSL MB Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavları’nda puanlamaya bakıldığında “...sınavın ağırlığı, müziksel işitme ve yineleme becerisi/ müziksel bellek alanına verilmiştir” (Köse, 2007, s.36). Sınavların bu bölümünde adaylardan, çalınan sesleri, akorları, ezgileri ve ritimleri yinelemeleri istenerek onların müziksel işitme-algılama ve yineleme beceri düzeyleri

ölçülmeye, bu ölçümler sonucunda da müziksel yeteneklerinin düzeyi belirlenmeye çalışılmaktadır.

Bu araştırmanın içeriğini, AGSL MB Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavlarının önemli bir boyutu olan müziksel işitme-algılama boyutuna ilişkin sorular oluşturmaktadır.

2. BÖLÜM

Yetenek denilince ilk önce, kişinin doğuştan kendisinde var olduğuna inanılan birtakım özellikler akla gelir. Türk Dil Kurumu'nun Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü'nde yetenek;

- 1- “Herhangi bir şeyi öğrenmek, bir işi yapmak ve tamamlamak ya da bir duruma başarıyla uymak konusunda organizmada bulunan ve doğuştan gelen güç.
- 2- Kişinin kalımsal olarak öğrenmesini çerçeveleyen sınır
- 3- Dışarıdan gelen bir etkiyi alabilme gücü”

(<http://tdkterim.gov.tr/?kelime=yetenek&kategori=terim&hng=md>). (2008, Ekim 06) olarak üç şekilde tanımlanmaktadır.

Yetenek de, insanda var olan veya süreç içerisinde oluşabilen, bilgi, beceri, kişilik ve tutum gibi ölçülebilen bir özelliktir. Her insanda farklı düzeylerde olabilen yeteneğin ölçümü, çeşitli testler aracılığıyla yapılabilir. Ölçülebilen özellikleri saptamak amacıyla uygulanan bu testler, akademik ve meslek yetenek testleri olmak üzere iki grupta toplanabilir.

“Akademik yetenek testi okul başarısını, meslek yetenek testi ise bir mesleğe ilişkin eğilimleri ölçer. Günümüzde yüzlerce meslek yetenek testi vardır. Bu testler meslek öğreniminde veya bir işte başarı olasılığını ölçer. Bireyin, yetiştirilirken en çok başarılı olduğu ve olabileceği alana yöneltmesi o konuda bilgi ile donatılması gerekmektedir. Bunun için de özel yetenek testlerine başvurulur. Özel yetenekleri incelleme amacıyla ortaya çıkaracak bir yetenek testi yoktur. Ancak bu testi özel bir alanda başarıyı tahmine yarayan herhangi bir ölçü olarak düşünebiliriz. Bir bireyin yeteneği ondaki potansiyeldir. Bu testlerle, el becerileri, görme keskinliği, mekanik yetenek, müzik yeteneği gibi yetenekler belirlenir ve birey buna göre yönlendirilir” (Ünlü, 2001, s.180).

Müzik yeteneği, her insanda çeşitli düzeylerde bulunmaktadır. Kimi insan sadece sesleri kalın- ince olarak ayırt edebilirken, kimi insan çalgı çalabilmekte, kimisi de duyduğu sesleri nota olarak adlandırabilmektedir. “Bireyin kalımsal olarak getirdiği ve müziksel öğrenmesini çerçeveleyen sınıra ya da müziksel öğrenme kapasitesine müzik yeteneği denir” (Özgür-Aydoğan, 2006, s.3). Müzik yeteneğinin, kesin ve açık bir tanımı yapılamamakla birlikte, “Üzerinde yeterince birleşilebilen temel ölçütleri içeren bir yaklaşıma göre... müziğin kendi öz etkilerini yaşama ve müziksel anlatımları estetik değerleri yönünden algılayıp değerlendirme ihtiyacı, bu ihtiyacı giderme gücü ve bu gücü kullanma yeteneği olarak tanımlanabilir... Geniş anlamıyla ele alındığında müzik yeteneği, algılayıcı, yorumlayıcı ve yaratıcı müziksel yetenek olmak üzere üç ana basamağa ayrılır” (Uçan, 1994, s.16). Müzik eğitimindeki yeni yaklaşımlara göre müziğe yönelme, müzikten etkilenme ve müziğin etkisine kapılma olarak ifade edilen özellikler de müziksel yeteneğin kapsamı içerisinde kabul edilmektedir. Aynı zamanda “müzik yeteneği, özellikle müziksel becerileri geliştirmede, müzik öğrenimi için potansiyeli belirtmede kullanılan bir terimdir” (Shuter-Dyson, 1999, s.627).

Müzik yeteneğini ölçebilmek için birçok müziksel yetenek testi geliştirilmiştir. Müziksel yeteneğin farklı boyutlarını ölçen “müziksel yetenek testleri, ses aralıklarını ayırt etme, tonal bellek, ritmik bellek, akor analizi ve müziksel duyarlılık gibi özel becerilere

odaklanarak öğrencinin müzikteki başarı potansiyelini ölçmeyi ifade eder” (Richardson, 1990, s.2). Birçok müziksel yetenek testi olmakla birlikte bu testler;

- “Müziksel Yatkınlık veya Kapasitenin Ölçülmesi
- Müzik Becerisinin Ölçülmesi
- Müzik Beğenisinin Ölçülmesi

olmak üzere üç guruba ayrılabilir” (Atak Yayla, 2003, s.4).

Genellikle yaratıcısının adıyla anılan bu müzik yetenek testlerinin en bilineni C.E. Seashore’un “Müziksel Yetenek Ölçümleri Testi”dir. “Seashore takımı, kullanılabilir standartlaştırılmış müzik testlerinin en eskisidir (1919)... Günümüzdeki test takımı altı bölümden oluşmaktadır: Aralık, Yükseklik, Ritim, Zaman, Tını ve Tonal Bellek. İyi dinleme şartları Seashore testinin uygulamasında çok önemlidir. İdeal olarak test takımı yüksek kalitede kulaklık ile uygulanmalıdır (Boyle-Radocy, 1987, s.143).

Bireyin müziksel yeteneği denilince, çoğunlukla bireyin ses yüksekliklerini ayırt edebilme, aynı anda tınlayan iki ve daha çok sesi algılayıp çözümleyebilme, duyduğu ezgileri ya da ritim kalıplarını bellekte tutup yeniden tekrarlayabilme veya çalabilme durumları anlaşılır. Tüm bu özellikler, özünde, müziksel işitme-algılama ile gerçekleşebilir. “Müziksel işitme, işitme yoluyla algılanabilir müziksel öge ve ilişkileri tanıma, çözümleme ve ayırt etme yeteneğidir. Müziksel öge ve ilişkiler denince ilk akla gelen şunlardır: Müziksel ses yüksekliği ve ses niteliği, ses gürlüğü, ses rengi, ses türü, ton türü, ritimsel ve ezgisel ilişkiler, aralıklar, iki veya daha çok sesli tınlayışlardır. Bunları tanıma, ayırt etme, çözümleme, adlandırma, yazma vb. konular müziksel işitmenin basamaklarını oluşturur” (Özgür, 1996, s.198). Özgür ve Aydoğan’a göre “Müziksel işitme; müziksel olarak duyulan sesleri algılama, tanımlama, ayırt etme, çözümleme davranışlarını içerir. İşitme yeteneği bölgesel, bağıl ve mutlak olmak üzere üç gurupta incelenebilir;

- Bölgesel (Yaklaşık) İşitme: Müziksel seslerin yükseklik özelliklerini bölgesel olarak (kalın-ince) tanımlayabilme yeteneğidir. Duyulan müziksel ses, bulunduğu alana göre yaklaşık olarak algılanabilir.
- Bağıl-Göreceli (Rölatif) İşitme: Müziksel sesleri bilinen başka sesle karşılaştırarak tanıma, ayırt etme ve adlandırma yeteneğidir.
- Mutlak-Salt (Absolüt) İşitme: Müziksel sesleri başka bir ses yardımı olmaksızın algılayıp-adlandırabilme yeteneğidir”(Özgür-Aydoğan, 2006, s.4).

AGSL MB öğrenci özel yetenek giriş sınavlarında, aday öğrencilerin müziksel işitme-yineleme yeteneği, adayın tek ses, çok ses, ezgi ve ritim yineleme becerisiyle ölçülmektedir.

3. BÖLÜM

Yöntem

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavları kapsamında yer alan müziksel işitme-algılama boyutuna ilişkin soruların özelliklerini kendi koşulları içerisinde olduğu gibi incelemeye yönelik olduğundan betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalarda, incelenen özellikler var olduğu biçimi ile ortaya çıkarılmaya çalışılır.

3.2. Evren

Araştırmanın birinci evrenini Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri oluşturmaktadır. Araştırmanın ikinci evrenini ise Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavlarıyla bölüme alınan 1.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

3.3. Örneklem

Araştırmanın birinci örneğini Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinin her birinden ikişer adet olmak üzere rastgele (random yöntemi kullanılarak) seçilen Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bolu, Çankırı, Çorum, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Isparta, İstanbul, İzmir ve Ş.Urfa'daki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinin 2006–2007 öğretim yılı öğrenci özel yetenek giriş sınavları, ikinci örneğini ise bu okulların 2006–2007 öğretim yılı öğrenci özel yetenek giriş sınavlarıyla bölüme alınan 1.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin elde edilebilmesi için öncelikle Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi (MEB EARGED) Başkanlığına Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığı ile izin yazıları gönderilerek gerekli izinler alınmıştır. Araştırma kapsamında yer alan AGSL'lerin okul müdürlükleri ve müzik bölüm şeflerinin de yardımıyla 2006-2007 öğrenci özel yetenek giriş sınavlarına ve bu sınavla okula alınan öğrencilerin 1.dönem MİOY dersi başarı notlarına ilişkin veriler elde edilmiştir. Ancak okul müdürlükleri, sınavla ilgili verileri, okullarının adlarının araştırmada açıklanmaması şartıyla vermişlerdir. Bundan dolayı veriler, okul adları verilmeyip numaralandırılarak tablolaştırılmıştır.

Ezgi sorularıyla ilgili olarak, sınav soruları içinden rastgele (random yöntemi kullanılarak) seçilen 43 ezgiye, ayrı ayrı değerlendirilmek üzere 10'ar adet soru hazırlanmış, sorular Ankara ve İzmir'deki üniversitelerden toplam 10 uzmana gönderilerek yanıtlamaları istenmiştir.

3.5. Verilerin İşlenmesi, Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu çalışmada elde edilen veriler SPSS 16.0 (The Statistical Package for The Social Sciences) programından yararlanılarak çözümlenmeye çalışılmıştır. Değişkenlere ait frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir.

AGSL bazında puanlara ilişkin öncesi-sonrası karşılaştırmalarda ilişkili (bağımlı) gruplarda t-testi (Paired Samples T-Test) kullanılmıştır. “İlişkili örneklem için t-testi, ilişkili iki örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan (birinden) anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek için kullanılır” (Büyüköztürk, 2008, s.67). Çözümlemelerde, anlamlılık seviyesi olarak 0,05 kullanılmış olup, $p > 0,05$ olması durumunda anlamlı farklılığın olmadığı, $p < 0,05$ olması durumunda ise anlamlı farklılığın olduğu belirtilmiştir.

Alt problemler doğrultusunda tek ses, aralık, akor ve ritim soruları ile sınavın boyutlarına verilen puanlamalar ve soru sayılarıyla ilgili çözümlemelerde frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Ezgilerin özellikleriyle ilgili sorulara verilen yanıtların karşılaştırmasında ise genel dağılımlar (ortalama, ortanca, standart sapma) verilmiştir.

4. BÖLÜM

4.1. Tek Ses Analizi

Tablo 4.1.1. Sınavı Tek Aşamada Yapan Okulların Tek Ses Analizi

Okullar	Soru Sayısı		Ses Sınırı
	f	%	
2.AGSL	5	11,1	Do-Do2
4.AGSL	5	11,1	K Si-Re2
5.AGSL	8	17,8	K Si-Re2
6.AGSL	5	11,1	Do-Sib
7.AGSL	5	11,1	Do-Re2
9.AGSL	6	13,3	Do-Do2
10.AGSL	6	13,3	K Si-Si2
14.AGSL	5	11,1	Do-Sib
Toplam	45	100	

Tablo 4.1.1.'de görüldüğü gibi, giriş sınavını tek aşamada yapan okulların sorularında yer alan tek seslerin oranı 5.AGSL'de % 17,8, 9.AGSL ve 10.AGSL'de % 13,3, 2.AGSL, 4.AGSL, 6.AGSL, 7.AGSL ve 14.AGSL'de ise % 11,1'dir. Tek ses sorularının ses sınırı ise kalın Si-Re2 arasındadır. Sınavı tek aşamada yapan okullarda sorulan tek ses soru sayısı, 5 ile 8 arasında değişmektedir. Okullar arasında, art arda sorulan ses sayılarındaki bu farklılıklar, sınavın bu boyutunun ölçülmesinde okulların ortak bir görüş sergilemediklerini göstermektedir. Tek ses sorularının, aday öğrencilerin ses sınırları göz önüne alınarak hazırlandığı görülmektedir.

Tablo 4.1.2. Sınavı İki Aşamada Yapan Okulların Tek Ses Analizi

Okullar	1.Aşama			2.Aşama		
	Soru Sayısı		Ses Sınırı	Soru Sayısı		Ses Sınırı
	f	%		f	%	
1.AGSL	8	20	Do-Si2	4	50	Do#-Sib
3.AGSL	5	12,5	K Si-Do2	-	-	-
8.AGSL	6	15	K Si-Sib2	-	-	-
11.AGSL	10	25	K Si-Do2	-	-	-
12.AGSL	5	12,5	Do-Do2	4	50	Do-Sol
13.AGSL	6	15	K Si-Sib2	-	-	-
Toplam	40	100		8	100	

Tablo 4.1.2.'de görüldüğü gibi, giriş sınavını iki aşamada yapan okulların sordukları tek ses oranı 11.AGSL'de % 25, 1.AGSL'de % 20, 8.AGSL ve 13.AGSL'de % 15, 3.AGSL ve 12.AGSL'de ise % 12,5'dir. Tek ses sorularının ses sınırı ise kalın Si-Do2 arasındadır. Sınavı iki aşamada yapan okullarda tek ses soru sayısı 5 ile 10 arasında değişmektedir. Sınavı tek aşamada yapan okullarda olduğu gibi, art arda sorulan ses sayılarındaki bu farklılıklar, sınavın bu boyutunun ölçülmesinde, sınavı iki aşamada yapan okullar arasında da ortak bir görüş sergilenmediğini göstermektedir. Sınavı iki aşamada yapan okullarda tek seslerin ses sınırları ile ilgili durumlarına bakıldığında, soruların, sınavı tek aşamada yapan okullarda olduğu gibi aday öğrencilerin ses sınırları göz önüne alınarak hazırlandığı görülmektedir.

4.2.Aralık Analizi

Tablo 4.2.1. Sınavı Tek Aşamada Yapan Okulların Aralık Analizi

Aralıklar		2. AGSL	4. AGSL	5. AGSL	6. AGSL	7. AGSL	9. AGSL	10. AGSL	14. AGSL	f	%
Uyumlu	k3	-	1	1	1	-	1	-	-	4	9,8
	B3	-	-	1	1	1	1	1	1	6	14,6
	T4	1	1	1	1	1	1	1	1	8	19,5
	T5	-	1	1	1	1	-	1	1	6	14,6
	k6	1	1	1	-	-	-	-	-	3	7,3
	B6	-	-	1	-	-	1	-	-	2	4,9
	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Top.	2	4	6	4	3	4	3	3	29	70,7
Uyumsuz	k2	1	1	-	-	1	-	-	-	3	7,3
	B2	-	-	1	1	-	-	1	1	4	9,8
	+4/-5	1	-	1	-	-	-	-	1	3	7,3
	k7	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2,4
	B7	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2,4
	Top.	3	1	2	1	2	-	1	2	12	29,3
Toplam	5	5	8	5	5	4	4	5	41	100	

Tablo 4.2.1.'de görüldüğü gibi, giriş sınavını tek aşamada yapan okulların sordukları uyumsuz aralıkların oranı % 29,3, uyumlu aralıkların oranı ise % 70,7'dir. Sınavı tek aşamada yapan okulların tamamına yakınında, sorulan uyumlu aralık sayısı, uyumsuz aralıklardan daha fazladır. Şengül tarafından yapılan araştırmada da görüldüğü gibi, uyumlu aralıkların işitilip yinelenmesi, uyumsuz aralıklara oranla daha kolay olduğundan, sınavlardaki uyumlu ve uyumsuz aralıkların soru sayılarının dengeli bir şekilde dağıldığı düşünülmektedir. Ancak, sınavda yer alan toplam aralık sayısının 4 ile 8 arasında değişmesi, sınavın bu boyutunun ölçülmesinde okulların ortak bir görüş sergilemediklerini göstermektedir. Aralık sayılarının bu denli değişken olması, öğrencilerin genel değerlendirilmesine nasıl bir katkı getireceği sorusunu akla getirmektedir.

Tablo 4.2.2.'de görüldüğü gibi, giriş sınavını iki aşamada yapan okulların sordukları uyumlu aralıkların oranı 1. Aşamada % 64,3 iken 2. Aşamada % 32,3, uyumsuz aralıkların oranı ise 1. Aşamada % 35,7 iken 2. Aşamada % 67,7'dir.

Sınavı iki aşamada yapan okullarda, uyumsuz aralıkların soru sayısının ikinci aşamada arttığı, uyumlu aralıkların soru sayısının ise azaldığı görülmektedir. İkinci aşama sınavının daha ayrıntılı bir biçimde yapıldığı düşünüldüğünde soru dağılımının bu şekilde yapılmasının uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 4.2.2. Sınavı İki Aşamada Yapan Okulların Aralık Analizi

Aralıklar		1. AGSL	3. AGSL	8. AGSL	11. AGSL	12. AGSL	13. AGSL	f	%	
1. Aşama	Uyumlu	k3	1	-	-	-	1	-	2	7,1
		B3	1	1	1	-	-	1	4	14,3
		T4	1	1	1	-	-	1	4	14,3
		T5	-	-	-	-	1	-	1	3,6
		k6	-	1	-	-	1	-	2	7,1
		B6	1	-	1	-	-	1	3	10,7
		8	-	-	1	-	-	1	2	7,1
		Top.	4	3	4	-	3	4	18	64,3
	Uyumsuz	k2	-	-	-	-	-	-	-	-
		B2	1	-	1	-	1	1	4	14,3
		+4/-5	1	-	1	-	1	1	4	14,3
		k7	-	-	-	-	1	-	1	3,6
		B7	-	1	-	-	-	-	1	3,6
		Top.	2	1	2	-	3	2	10	35,7
Toplam		6	4	6	-	6	6	28	100	
2. Aşama	Uyumlu	k3	-	-	-	1	-	-	1	3,2
		B3	1	-	-	1	-	-	2	6,5
		T4	-	1	-	-	-	-	1	3,2
		T5	1	-	-	1	1	-	3	9,7
		k6	1	1	-	-	-	-	2	6,5
		B6	-	-	-	-	1	-	1	3,2
		8	-	-	-	-	-	-	-	-
		Top.	3	2	-	3	2	-	10	32,3
	Uyumsuz	k2	1	1	1	-	1	1	5	16,1
		B2	1	-	1	1	-	1	4	12,9
		+4/-5	1	1	1	1	1	1	6	19,4
		k7	1	-	1	-	1	1	4	12,9
		B7	-	-	1	-	-	1	2	6,5
		Top.	4	2	5	2	3	5	21	67,7
Toplam		7	4	5	5	5	5	31	100	

4.3. Akor Analizi

Tablo 4.3.1.'de görüldüğü gibi, giriş sınavını tek aşamada yapan okulların sordukları -5'li akorunun oranı % 17,9, Maj.3/5, Maj.4/6, min.3/5 ve min.3/6 akorlarının % 14,3, Maj.3/6 akorunun % 10,7, min.4/6 akorunun % 7,1 ve 2/5 ile 4/5 akorlarının ise % 3,6'dır. Sınavı tek aşamada yapan okullardaki 3 sesli akorlar, çoğunlukla majör, minör ve çevrimlerinden oluşmuştur. Genel olarak okullarda 3 sesli akorların yer aldığı görülmektedir. Ancak majör, minör akor ve çevrimleri dışındaki 3 sesli akorlara birçok okulda yer verilmediği ve akor soru sayılarının her okulda farklılıklar gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 4.3.1. Sınavı Tek Aşamada Yapan Okulların 3 Sesli Akor Analizi

Akorlar	2.AGSL	4.AGSL	5.AGSL	6.AGSL	7.AGSL	9.AGSL	10.AGSL	14.AGSL	f	%
Maj.3/5	1	1	1	1	-	-	-	-	4	14,3
Maj.3/6	1	-	1	-	1	-	-	-	3	10,7
Maj.4/6	-	-	1	1	1	-	1	-	4	14,3
min.3/5	-	-	1	1	1	-	1	-	4	14,3
min.3/6	1	1	1	-	1	-	-	-	4	14,3
min.4/6	-	1	1	-	-	-	-	-	2	7,1
-5	1	2	2	-	-	-	-	-	5	17,9
+5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2/5	-	-	-	-	1	-	-	-	1	3,6
4/5	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3,6
-5(2.ç.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
+5(1.ç.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	5	5	8	3	5	-	2	-	28	100

Tablo 4.3.2. Sınavı İki Aşamada Yapan Okulların 3 Sesli Akor Analizi

	Akorlar	1. AGSL	3. AGSL	8. AGSL	11. AGSL	12. AGSL	13. AGSL	f	%
	1.Aşama	Maj.3/5	1	-	-	-	-	1	2
Maj.3/6		1	1	1	-	-	1	4	21,1
Maj.4/6		-	-	1	-	-	1	2	10,6
min.3/5		-	1	1	-	-	1	3	15,8
min.3/6		-	-	1	-	-	-	1	5,3
min.4/6		1	1	-	-	-	1	3	15,8
-5		1	-	1	-	-	1	3	15,8
+5 (1.ç.)		-	-	1	-	-	-	1	5,3
Toplam		4	3	6	-	-	6	19	100
2.Aşama	Maj.3/5	1	-	-	1	-	-	2	6,5
	Maj.3/6	-	-	-	1	-	-	1	3,2
	Maj.4/6	-	1	-	-	1	-	2	6,5
	min.3/5	1	-	-	-	-	-	1	3,2
	min.3/6	-	1	-	1	1	-	3	9,7
	min.4/6	1	-	-	-	-	-	1	3,2
	-5	1	1	-	-	1	-	3	9,7
	+5	-	-	1	-	1	1	3	9,7
	2/4	-	-	1	-	-	2	3	9,7
	2/6	-	-	1	-	-	1	2	6,5
	3/7	-	-	1	-	-	1	2	6,5
	4/5	1	-	1	-	-	2	4	12,9
	5/6	-	-	2	-	-	-	2	6,5
	5/7	-	-	1	-	-	1	2	6,5
Toplam	5	3	8	3	4	8	31	100	

Tablo 4.3.2.'de görüldüğü gibi, giriş sınavını iki aşamada yapan okulların sordukları Maj.3/5 akorunun oranı 1.aşamada % 10,6 iken 2.aşamada % 6,5, Maj.3/6 akorunun oranı 1.aşamada % 21,1 iken 2.aşamada % 3,2, Maj.4/6 akorunun oranı 1.aşamada % 10,6 iken 2.aşamada % 6,5, min.3/5 akorunun oranı 1.aşamada % 15,8 iken 2.aşamada % 3,2, min.3/6 akorunun oranı 1.aşamada % 5,3 iken 2.aşamada % 9,7, min.4/6 akorunun oranı 1.aşamada % 15,8 iken 2.aşamada % 3,2, -5'li akorunun oranı 1.aşamada % 15,8 iken 2.aşamada % 9,7'dir. +5'li 1.çevrim akoru yalnız 1.aşamada sorulmuş ve oranı da % 9,7'dir.

Ayrıca 1.aşamada sorulmayıp yalnızca 2.aşamada sorulan akorlardan 4/5 akorunun oranı % 12,9, +5'li ve 2/4 akorlarının oranı % 9,7, 2/6, 3/7, 5/6 ve 5/7 akorlarının oranları ise % 6,5'dir.

Sınavı iki aşamada yapan okullarda 1.Aşama akor sorularının çoğunlukla majör, minör akor ve çevrimleri üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Akor soru sayısı 3 ile 6 arasındadır. İki okulda diğer okullardan farklı olarak 1.Aşamada 3 sesli akorlara yer verilmediği görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların 2.Aşama sorularında, akor nitelikleri ve akor soru sayılarında artış gözlenmektedir. İki aşamalı sınavlarda soru tiplerinin zorluk derecelerinin artması olağan görülebilir. Ancak, bu sınavın müzik yeteneğini ölçmek amacıyla yapıldığı ve aday öğrencilerin sınav için bu yönde bir eğitim almadıkları düşünüldüğünde, 8.AGSL ve 13.AGSL'de yer alan 2/4, 2/6, 3/7, 4/5, 5/6 ve 5/7 konumundaki akor sorularının 2.Aşamadaki öğrenci seçimine olumlu bir katkı getirmeyeceği söylenebilir.

Sınavı Tek Aşamada Yapan Okulların 4 Sesli Akor Analizi

Sınavı tek aşamada yapan okullardan sadece bir tanesi dört sesli akor sormuştur. Bu akor da -5'li 7'li akordur. 4 sesli akorun bir okul dışında sorulmamasının, bu okulların sınav kurullarının 4 sesli akoru öğrenci düzeyine uygun bulmadıkları ya da yetenek ölçümünde 4 sesli akorun etkili olmadığı düşüncesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 4.3.3. Sınavı İki Aşamada Yapan Okulların 4 Sesli Akor Analizi

Akorlar		1. AGSL	3. AGSL	8. AGSL	11. AGSL	12. AGSL	13. AGSL	f	%
2.Aşama	Maj.k7	1	-	-	1	1	-	3	33,3
	Maj.k7(2.ç)	1	-	-	-	1	-	2	22,2
	Maj.B7(3.ç)	-	-	-	-	1	-	1	11,1
	min.k7(1.ç)	-	-	-	-	1	-	1	11,1
	-5 (7)	1	-	-	-	1	-	2	22,2
Toplam		3	-	-	1	5	-	9	100

Sınavı iki aşamada yapan okullar, birinci aşama sınavlarında dört sesli akor sormamışlardır. Tablo 4.3.3.'e bakıldığında, ikinci aşama sınavlarında ise Maj.k7'li akorlarının oranı % 33,3, Maj.k7'li 2.çevrim ve -5 (7)'li akorlarının % 22,2, Maj.B7'li 3.çevrim ve min.k7'li 1.çevrim akorlarının da % 11,1 olduğu görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okullardan üçünün, 4 sesli akoru sadece 2.aşamada sormaları, ölçme yöntemi açısından uygun görülebilir. Ancak bu sınavın yetenek ölçtüğü varsayıldığında yukarıdaki 4 sesli akorların nitelikleri uygun olmayabilir.

İki aşamalı sınav yapan okulların yarısının 4 sesli akoru hiçbir aşamada sormaması, buna karşın diğer yarısının güçlük derecesi yüksek olan 4 sesli akorları sorması, okullar arasındaki sınav düzeyleri açısından çok büyük farklılıklar olduğunu göstermektedir.

4.4. Ezgi Analizi

Tablo 4.4.1. Ezgilerin Özelliklerine İlişkin Analizler

	Sayı	Ortalama	Ortanca	Standart Sapma	
1.Ezgi	10	44,2	43,5	4,4	Tamamen
2.Ezgi	10	40,3	40	5,1	Büyük Ölçüde
3.Ezgi	10	40,2	39	5,4	Büyük Ölçüde
4.Ezgi	10	39,4	38,5	6,5	Büyük Ölçüde
5.Ezgi	10	28,1	24,5	8,6	Kısmen
6.Ezgi	10	33,2	31,5	4,8	Kısmen
7.Ezgi	10	35,0	34,5	9,1	Büyük Ölçüde
8.Ezgi	10	39,6	40,5	5,1	Büyük Ölçüde
9.Ezgi	10	41,4	40,5	5,3	Büyük Ölçüde
10.Ezgi	10	37,9	38	4,9	Büyük Ölçüde
11.Ezgi	10	33,6	33,5	7,1	Kısmen
12.Ezgi	10	41,5	40,5	5,2	Büyük Ölçüde
13.Ezgi	10	33,1	34	8,1	Kısmen
14.Ezgi	10	33,8	35,5	11,3	Kısmen
15.Ezgi	10	31,1	30	8,1	Kısmen
16.Ezgi	10	26,8	26	9,0	Kısmen
17.Ezgi	10	27,1	26,5	8,6	Kısmen
18.Ezgi	10	32,3	34	6,8	Kısmen
19.Ezgi	10	38,6	37,5	6,2	Büyük Ölçüde
20.Ezgi	10	32,1	29,5	5,8	Kısmen
21.Ezgi	10	34,3	33,5	8,0	Büyük Ölçüde
22.Ezgi	10	26,9	26	6,8	Kısmen
23.Ezgi	10	28,5	27,5	9,7	Kısmen
24.Ezgi	10	29,9	29,5	8,7	Kısmen
25.Ezgi	10	35,6	34,5	4,1	Büyük Ölçüde
26.Ezgi	10	35,2	36	3,5	Büyük Ölçüde
27.Ezgi	10	34,4	34	7,8	Büyük Ölçüde
28.Ezgi	10	37,9	37,5	7,1	Büyük Ölçüde
29.Ezgi	10	31,4	32	6,5	Kısmen
30.Ezgi	10	33,7	32	8,5	Kısmen
31.Ezgi	10	29,7	29	8,7	Kısmen
32.Ezgi	10	31,3	28,5	6,8	Kısmen
33.Ezgi	10	41,4	40	4,1	Büyük Ölçüde
34.Ezgi	10	35,3	35	6,5	Büyük Ölçüde
35.Ezgi	10	36,2	36	8,6	Büyük Ölçüde
36.Ezgi	10	30,8	31	8,4	Kısmen
37.Ezgi	10	30,2	30	9,3	Kısmen
38.Ezgi	10	36,9	37,5	6,8	Büyük Ölçüde
39.Ezgi	10	35,7	39,5	11,3	Büyük Ölçüde
40.Ezgi	10	32,5	35	8,7	Kısmen
41.Ezgi	10	35,0	34,5	9,3	Büyük Ölçüde
42.Ezgi	10	36,7	37,5	6,7	Büyük Ölçüde
43.Ezgi	10	34,5	33	10,0	Büyük Ölçüde

Tablo 4.4.1.'de görüldüğü gibi, sorulan ezgilerin özelliklerinin iyi bir ezgi olup olmama durumlarının belirlenmesi için uzmanlarca yapılan değerlendirme sonucunda sadece 1 ezgiye (1.Ezgi) “Tamamen” (% 2,325), 22 ezgiye “Büyük Ölçüde” (%51,162), 20 ezgiye de “Kısmen” (% 46,511) yanıtı verilmiştir. Bireylerin gelişkin bir ezgi belleğine sahip olması,

mesleki müzik eğitiminde önem taşımaktadır. Bu nedenle çeşitli müzik yeteneği ölçüm sınavlarında ezgi belleğini ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Uzmanların yapmış olduğu değerlendirme sonuçlarına göre, AGSL MB Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavlarındaki ezgi sorularının yarıya yakınının iyi bir ezgi olma özelliğini tam olarak taşımadıkları söylenebilir. Ezgi belleğine verilen puanlamalar da göz önüne alındığında bu soruların daha özenle oluşturulması uygun görülmektedir.

4.5. Ritim Analizi

Tablo 4.5.1. 2/4'lük Ölçü ile Yazılan Sorularda Kullanılan Ritim Kalıpları

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			2/4'lük Ritimlerde
1		15	6,3
2		14	5,9
3		13	5,5
4		12	5,0
5		11	4,6
6		10	4,2
7		9	3,8
8		8	3,4
9		8	3,4
10		7	2,9
11		7	2,9
12		6	2,5
13		6	2,5
14		6	2,5
15		5	2,1
16		5	2,1

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			2/4'lük Ritimlerde
17		4	1,68
18		4	1,68
19		4	1,68
20		4	1,68
21		4	1,68
22		4	1,68
23		4	1,68
24		4	1,68
25		3	1,26
26		2	0,84
27		2	0,84
28		2	0,84
29		2	0,84
30		2	0,84
31		2	0,84
32		2	0,84

Tablo 4.5.1.'in devamı

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			2/4'lük Ritimlerde
33		2	0,84
34		2	0,84
35		2	0,84
36		2	0,84
37		2	0,84
38		2	0,84
39		2	0,84
40		2	0,84
41		2	0,84
42		2	0,84
43		2	0,84
44		2	0,84
45		2	0,84
46		2	0,84
47		2	0,84
48		2	0,84

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			2/4'lük Ritimlerde
49		2	0,84
50		1	0,42
51		1	0,42
52		1	0,42
54		1	0,42
54		1	0,42
55		1	0,42
56		1	0,42
57		1	0,42
58		1	0,42
59		1	0,42
60		1	0,42
61		1	0,42
62		1	0,42
Toplam		238	100

Tablo 4.5.1.'de görüldüğü gibi, 1 nolu ritim kalıbı % 6,3 oranında, 2 nolu ritim kalıbı % 5,9 oranında, 3 nolu ritim kalıbı % 5,5 oranında, 4 nolu ritim kalıbı % 5,0 oranında, 5 nolu

ritim kalıbı % 4,6 oranında, 6 nolu ritim kalıbı % 4,2 oranında, 7 nolu ritim kalıbı % 3,8 oranında, 8 ve 9 nolu ritim kalıpları % 3,4 oranında, 10 ve 11 nolu ritim kalıpları % 2,9 oranında, 12, 13 ve 14 nolu ritim kalıpları % 2,5 oranında, 15 ve 16 nolu ritim kalıpları % 2,1 oranında, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 nolu ritim kalıpları % 1,68 oranında, 25 nolu ritim kalıbı % 1,26 oranında, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48 ve 49 nolu ritim kalıpları % 0,84 oranında, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61 ve 62 nolu ritim kalıpları ise % 0,42 oranında sorulmuştur.

Dörtlük sürenin bölünmesinden oluşan 4 onaltılık, 2 onaltılık ile 1 sekizlik, 1 sekizlik ile 2 onaltılık ya da onaltılıkların başta ve sonda olduğu küçük senkop gibi süre kalıplarının Türk halk ezgilerinin sözlü örneklerinde ve halk dansları ezgilerinde çokça kullanılması nedeniyle gündelik müzik yaşamımızda oldukça sık yer almaktadır. Dolayısıyla tablonun ilk sırasında görüldüğü gibi 4 onaltılık ile 2 sekizlikten oluşan süre kalıplarının kullanılması hiç de şaşırtıcı değildir ya da ikinci sırada olduğu gibi 2 sekizlik ile 2 onaltılık ve 1 sekizlik ya da üçüncü sıradaki onaltılıkların başta ve sonda olduğu küçük senkop ile 1 dörtlükten oluşan süre kalıplarının gelmesi bu çözümlenmeye uygun düşmektedir.

Tablo 4.5.2. 4/4'lük Ölçü ile Yazılan Sorularda Kullanılan Ritim Kalıpları

S. No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %	S. No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			4/4'lük Ritimlerde				4/4'lük Ritimlerde
1		1	3,03	15		1	3,03
2		1	3,03	16		1	3,03
3		1	3,03	17		1	3,03
4		1	3,03	18		1	3,03
5		1	3,03	19		1	3,03
6		1	3,03	20		1	3,03
7		1	3,03	21		1	3,03
8		1	3,03	22		1	3,03
9		1	3,03	23		1	3,03
10		1	3,03	24		1	3,03
11		1	3,03	25		1	3,03
12		1	3,03	26		1	3,03
13		1	3,03	27		1	3,03
14		1	3,03	28		1	3,03

Tablo 4.5.2.'nin devamı

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			4/4'lük Ritimlerde
29		1	3,03
30		1	3,03
31		1	3,03
32		1	3,03
33		1	3,03
Toplam		33	100

Tablo 4.5.2.'de görüldüğü gibi, 4/4'lük tüm ritim kalıplarının her biri sorularda birer kez yer almıştır. Her birinin oranı % 3,03'dür. 4/4'lük ölçüde kullanılan ritim kalıpları sayı bakımından, 2/4'lük ölçüde kullanılan ritim kalıplarının yarısından biraz fazladır. 4/4'lük ölçüde kullanılan ritim kalıpları her okulda farklılık göstermektedir. Ölçüdeki birim sayısı arttıkça kullanılan ritim kalıplarının artması, çeşitlenmesi olağan görülmektedir.

Tablo 4.5.3. 5/8 (2+3)'lük Ölçü ile Yazılan Sorularda Kullanılan Ritim Kalıpları

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			5/8'lik (2+3) Ritimlerde
1		3	21,4
2		2	14,3
3		2	14,3
4		1	7,1
5		1	7,1
6		1	7,1
7		1	7,1
8		1	7,1
9		1	7,1
10		1	7,1
Toplam		14	100

Tablo 4.5.3.'de görüldüğü gibi, 1 nolu ritim kalıbı % 21,4 oranında, 2 ve 3 nolu ritim kalıpları % 14,3 oranında, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10 nolu ritim kalıpları ise % 7,1 oranında sorulmuştur.

5/8 (2+3)'lük ölçüde yazılan soruların tamamında, üç sekizliğin bulunduğu aksak vuruşun, yeni bir süre kullanılarak belirginleştirildiği görülmektedir. Tablodaki 5/8 (2+3)'lük bir ölçüde kullanılan süre sayıları farklılıklar göstermekte, bu sayılar 2 ile 7 arasında değişmektedir.

Yöneltilen ritim sorularının ikişer ölçü olarak sorulduğu düşünüldüğünde, kullanılan süre sayılarının ikiye katlanarak 4 ile 14 arasında değiştiği sonucu ortaya çıkmaktadır. İkişer ölçü olarak görünen ancak süre sayıları bakımından 10 sayı fark bulunan bu ölçüler, okullar arasındaki değerlendirmelerde de büyük farklılıklar oluşturacağını göstermektedir. Bu denli farklı bir yaklaşım, genel değerlendirmeyi hangi yönde etkileyebilir sorusunu akla getirmektedir.

Tablo 4.5.4. 5/8 (3+2)'lik Ölçü ile Yazılan Sorularda Kullanılan Ritim Kalıpları

Sıra No	Ritim Kalıpları	f	Kullanılma Sıklığı %
			5/8'lik (3+2) Ritimlerde
1		2	25
2		2	25
3		1	12,5
4		1	12,5
5		1	12,5
6		1	12,5
Toplam		8	100

Tablo 4.5.4.'de görüldüğü gibi, 1 ve 2 nolu ritim kalıpları % 25 oranında, 3, 4, 5 ve 6 nolu ritim kalıpları ise % 12,5 oranında sorulmuştur.

5/8 (3+2)'lük ölçünün, 5/8 (2+3)'lük ölçüye oranla daha az sorulduğu, bu durumun Türk müziği yapıtlarında kullanılan bu ölçülerin kullanım sıklığı ile uyum gösterdiği düşünülmektedir.

Tablodaki ritim kalıplarında kullanılan süre sayıları, 4 ile 8 arasında değişmektedir. 5/8 (3+2)'lük ölçülerin de ikişer ölçü olarak sorulduğu düşünüldüğünde, soru sayıları bakımından aynı 5/8 (2+3)'lük ölçülerde olduğu gibi ikiye katlanarak 10 sayılı bir fark oluşturacağı, bu durumun da okullar arasındaki değerlendirmelerde farklılıklar oluşturabileceği görülmektedir.

Tablo 4.6.1.'de görüldüğü gibi, sınavı tek aşamada yapan okulların sınav boyutlarından ezgi puanlarının oranı % 35,4, çift ses puanlarının oranı % 19, ritim puanlarının oranı % 17,4, üç ses puanlarının oranı % 15,2, tek ses puanlarının oranı % 12,2 ve dört ses puanlarının oranı da % 0,8'dir.

4.6. Sınav Boyutlarının Puanlama ve Soru Sayıları Analizi

Tablo 4.6.1. Sınavı Tek Aşamada Yapan Okulların Sınav Boyutlarına Verdiği Puanlamaların Analizi

Boyutlar	2.AGSL	4.AGSL	5.AGSL	6.AGSL	7.AGSL	9.AGSL	10.AGSL	14.AGSL	f	%
Tek Ses Puan	5	5	8	10	10	6	18	15	77	12,2
Çift Ses Puan	10	15	16	10	20	8	16	25	120	19
Üç Ses Puan	15	10	16	15	20	10	10	-	96	15,2
Dört Ses Puan	-	5	-	-	-	-	-	-	5	0,8
Ezgi Puan	24	25	30	25	30	30	40	20	224	35,4
Ritim Puan	12	10	10	20	20	12	16	10	110	17,4
Toplam	66	70	80	80	100	66	100	70	632	100

Sınavı tek aşamada yapan okulların sınav boyutları incelendiğinde en yüksek puanlamanın ezgiye verildiği, bunu sırası ile çift ses, ritim, üç ses, tek ses ve dört ses boyutunun takip ettiği görülmektedir. Sınavın ezgi boyutu tek ses, aralık, ritim gibi diğer boyutları da içerdiğinden bu boyuta verilen puanlamanın diğerlerine göre yüksek olması doğal görünmektedir. Soru sayısı ve yanıtlama güçlüğü göz önüne alındığında dört sese verilen puanlamanın uygun olduğu düşünülmektedir.

Tablo 4.6.2. Sınavı Tek Aşamada Yapan Okulların Sınav Boyutlarındaki Soru Sayılarının Analizi

Boyutlar	2. AGSL	4. AGSL	5. AGSL	6. AGSL	7. AGSL	9. AGSL	10. AGSL	14. AGSL	f	%
Tek Ses Soru Sayısı	5	5	8	5	5	6	6	5	45	30
Çift Ses Soru Sayısı	5	5	8	5	5	4	4	5	41	28
Üç Ses Soru Sayısı	5	5	8	3	5	-	2	-	28	19
Dört Ses Soru Sayısı	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Ezgi Soru Sayısı	3	2	3	5	1	2	2	2	20	13
Ritim Soru Sayısı	2	2	2	2	1	2	2	1	14	9
Toplam	20	20	29	20	17	14	16	13	149	100

Tablo 4.6.2.'de görüldüğü gibi, sınavı tek aşamada yapan okulların sınav boyutlarından tek ses soru sayılarının oranı % 30, çift ses soru sayılarının oranı % 28, üç ses soru sayılarının oranı % 19, ezgi soru sayılarının oranı % 13, ritim soru sayılarının oranı % 9 ve dört ses soru sayılarının oranı da % 1'dir.

Sınavı tek aşamada yapan okullar karşılaştırıldığında, her boyuttaki soru sayısının birbirlerinden farklı oldukları görülmektedir. En büyük farklılığın, 0 ile 8 soru arasında olan üç ses boyutunda olduğu anlaşılmaktadır. Bu boyutun hiç değerlendirilmeye alınmaması ya da soru sayısının fazla olması, sağlıklı bir ölçmede genel puanlamayı nasıl etkileyeceği sorusunu gündeme getirmektedir.

Tablo 4.6.3. Sınavı İki Aşamada Yapan Okulların Sınav Boyutlarına Verdiği Puanlamaların Analizi

Boyutlar		1.AGSL	3.AGSL	8.AGSL	11.AGSL	12.AGSL	13.AGSL	f	%
1.Aşama	Tek Ses Puan	8	10	6	20	20	6	70	11,8
	Çift Ses Puan	24	20	12	-	30	12	98	16,5
	Üç Ses Puan	20	15	18	-		18	71	11,9
	Dört Ses Puan	-	-	-	-		-	-	-
	Ezgi Puan	32	30	40	50	50	40	242	40,7
	Ritim Puan	16	20	24	30		24	114	19,2
	Toplam	100	95	100	100	100	100	595	100
2.Aşama	Tek Ses Puan	4	-	-	-	2	-	6	1
	Çift Ses Puan	21	20	10	10	15	10	86	17
	Üç Ses Puan	15	15	16	6	15	16	83	17
	Dört Ses Puan	12	-	-	2	15	-	29	6
	Ezgi Puan	32	30	36	24	38	36	196	39
	Ritim Puan	16	15	18	18	15	18	100	20
	Toplam	100	80	80	60	100	80	500	100

Tablo 4.6.3.'de görüldüğü gibi, sınavı iki aşamada yapan okulların 1.aşamada sınav boyutlarından ezgi puanlarının oranı % 40,7, ritim puanlarının % 19,2, çift ses puanlarının % 16,5, üç ses puanlarının % 11,9 ve tek ses puanlarının % 11,8'dir. Sınavın 2.aşamasında ise sınav boyutlarından ezgi puanlarının oranı % 39, ritim puanlarının % 20, çift ses ve üç ses puanlarının % 17, dört ses puanlarının % 6 ve tek ses puanlarının % 1'dir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların 1.aşamasında, en yüksek puanlamanın ezgiye verildiği, ancak en büyük farklılığın da yine 20 puan ile ezginin değerlendirilmesinde görülmektedir. Bunu sırası ile çift ses, dört ses, ritim, tek ses ve üç ses boyutlarının izlediği görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların 2.aşamasında, en yüksek puanlamanın yine ezgiye verildiği, ancak en büyük farklılığın 15 puan ile dört ses puanlamalarında olduğu görülmektedir. Bunu sırası ile ezgi, çift ses, üç ses, tek ses ve ritim boyutlarının izlediği görülmektedir.

Sınavın her iki aşamasında ezgi puanının yüksek olması, bu boyutun tek ses, aralık, ritim gibi diğer boyutları da kapsadığı düşünüldüğünde doğal görünmektedir.

Tablo 4.6.4. Sınavı İki Aşamada Yapan Okulların Sınav Boyutlarındaki Soru Sayılarının Analizi

Boyutlar		1.AGSL	3.AGSL	8.AGSL	11.AGSL	12.AGSL	13.AGSL	f	%
1.Aşama	Tek Ses Soru Sayısı	8	5	6	10	5	6	40	36,7
	Çift Ses Soru Sayısı	6	4	6	-	6	6	28	25,7
	Üç Ses Soru Sayısı	4	3	6	-	-	6	19	17,4
	Dört Ses Soru Sayısı	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ezgi Soru Sayısı	2	2	2	4	-	2	12	11,0
	Ritim Soru Sayısı	2	2	2	2	-	2	10	9,2
	Toplam	22	16	22	16	11	22	109	100
2.Aşama	Tek Ses Soru Sayısı	4	-	-	-	4	-	8	7,5
	Çift Ses Soru Sayısı	7	4	5	5	5	5	31	29,2
	Üç Ses Soru Sayısı	5	3	8	3	4	8	31	29,2
	Dört Ses Soru Sayısı	3	-	-	1	5	-	9	8,5
	Ezgi Soru Sayısı	2	2	2	2	5	2	15	14,2
	Ritim Soru Sayısı	2	2	2	2	2	2	12	11,3
	Toplam	23	11	17	13	25	17	106	100

Tablo 4.6.4.'de görüldüğü gibi, sınavı iki aşamada yapan okulların 1.aşamada sınav boyutlarından tek ses soru sayılarının oranı % 36,7, çift ses soru sayılarının oranı % 25,7, üç ses soru sayılarının oranı % 17,4, ezgi soru sayılarının oranı % 11,0 ve ritim soru sayılarının oranı % 9,2'dir.

Sınavın 2.aşamasında ise sınav boyutlarından çift ses ve üç ses soru sayılarının oranı % 29,2, ezgi soru sayılarının oranı % 14,2, ritim soru sayılarının oranı % 11,3, dört ses soru sayılarının oranı % 8,5 ve tek ses soru sayılarının oranı % 7,5'dir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların 1.aşamadaki soru sayılarındaki en büyük farkın 6'şar soru ile üç ses ve çift seste olduğu, bunu sırasıyla tek ses, ezgi ve ritim soru sayılarının izlediği görülmektedir. 2.Aşama düşünülerek dört sesin sorulmaması olağan görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların 2.aşamadaki soru sayıları karşılaştırıldığında, soru sayılarındaki en büyük farkın 5'şer soru ile dört ses ve üç seste olduğu, bunları sırasıyla tek ses, çift ses ve ezgi soru sayılarının izlediği, ritim soru sayılarında ise fark olmadığı anlaşılmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Tek Sese İlişkin Sonuçlar

Sınavı tek ve iki aşamada yapan okullar arasında sorulan tek ses sayısının 5 ile 10 arasında değiştiği, ses genişliğinin kalın Si-Re2 arasında olduğu anlaşılmaktadır. Bu ses genişliğinin ise adayların sınava girdiklerindeki yaşları ve biyolojik gelişim durumları göz önünde bulundurulduğunda, ses sınırlarına uygun olduğu düşünülmektedir.

Aralıklara İlişkin Sonuçlar

Sınavı tek aşamada yapan okulların tamamına yakınında, sorulan uyumlu aralık sayısının uyumsuz aralıkların sayısına oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların ikinci aşamasında, uyumsuz aralıkların uyumlu aralıklara oranla daha fazla sorulduğu gözlemlenmektedir. Aynı zamanda sınavın farklı aşamalarda yapıldığı göz önüne alındığında uyumlu aralık ile uyumsuz aralık sayılarının dengeli bir dağılım gösterdiği görülmektedir.

Üç Sesli Akorlara İlişkin Sonuçlar

Sınavı tek aşamada yapan okullarda genellikle 3 sesli majör, minör akor ve çevrimleri yer almakta, ancak sorulan akor sayıları ve durumları tüm okullarda farklı şekilde dağılım göstermektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okullardan iki okul dışındakiler 1.aşamada 3 sesli akorlara yer vermemişlerdir. 2.aşamada ise sorulan akorların nitelikleri ve soru sayılarında artış görülmektedir. Ancak, iki okulun uyumsuz akor seçiminde sınava hazırlıksız gelen öğrencileri göz önüne almadığı görülmektedir.

Dört Sesli Akorlara İlişkin Sonuçlar

Sınavı tek aşamada yapan okullardan biri dışında hiçbirinin 4 sesli akor sormadığı görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okullardan üçünün, 4 sesli akoru sadece 2.aşamada sormaları, ölçme yöntemi açısından uygun görülebilir. İki aşamalı sınav yapan okulların yarısının 4 sesli akoru hiçbir aşamada sormaması, buna karşın diğer yarısının güçlü derecesi yüksek olan 4 sesli akorları sorması, okullar arasındaki sınav düzeyleri açısından çok büyük farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Ezgilere İlişkin Sonuçlar

Geliştirmeye elverişli bir motifin ritim ve seslerinden yararlanılarak oluşturulan bir ezgi, sadece yanaşık ya da ayrışık aralıklarla değil hem yanaşık hem ayrışık aralıkların birlikte kullanılmasıyla oluşturulmalıdır. İlk cümle, soru etkisi uyandırabilecek bir sesle bitmeli, ikinci cümle ise soru durumundaki ilk cümleye yanıt oluşturabilecek bir özellik taşımalıdır.

Araştırmada, uzmanların yapmış olduğu değerlendirme sonuçlarına göre, AGSL MB Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavlarındaki ezgi sorularının yarıya yakınının, iyi bir ezgi olma özelliğini tam olarak taşımadığı anlaşılmaktadır.

Ritimlere İlişkin Sonuçlar

Türk halk ezgilerinin sözlü örneklerinde ve halk dansları ezgilerinde çokça kullanılan 4 onaltılık, 2 onaltılık ile 1 sekizlik, 1 sekizlik ile 2 onaltılık ya da onaltılıkların başta ve sonda olduğu küçük senkop gibi süre kalıpları sınavın ritim boyutunda yer aldığı, bunun da adayların yaşantılarında var olan ritimlerle benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Sınavların ritim boyutunda yer alan 4/4'lük ölçüde kullanılan ritim kalıplarının, sayı bakımından, 2/4'lük ölçüde kullanılan ritim kalıplarının yarısından biraz fazla olduğu anlaşılmaktadır.

5/8 (3+2)'lik ölçünün, 5/8 (2+3)'lik ölçüye oranla daha az sorulduğu, bu durumun Türk müziği yapıtlarında kullanılan bu ölçülerin kullanım sıklığı ile uyum gösterdiği düşünülebilir. 5/8'lik ölçünün her iki kuruluşundaki ölçülerde bulunan süre sayılarında önemli derecede farklılıklar bulunmaktadır.

Sınav Boyutlarına İlişkin Sonuçlar

Sınavı tek ve iki aşamada yapan okullarda en yüksek puanlamanın ezgi boyutuna verildiği görülmektedir. Bu boyutta tek ses, aralık, ritim gibi diğer boyutların da bulunduğu düşünüldüğünde verilen puanlamanın uygun olduğu söylenebilir.

Sınavı tek aşamada yapan okullarda 3 ses boyutunun soru sayısı, 0 ile 8 arasında değişmektedir. Bu kadar büyük farklılığın genel puanlamaya nasıl yansıdığı tartışılabilir bir durum olarak görülmektedir.

Sınavı iki aşamada yapan okulların ilk aşamasında boyutlara verilen puanlamalar arasında en büyük farklılığın 20 puan ile ezgi boyutunda olduğu görülmektedir. 2.aşamasında ise bu farklılığın 15 puan ile dört ses boyutunda olduğu anlaşılmaktadır. Değerlendirmedeki bu kadar büyük farklılıkların, öğrencilerin genel değerlendirilmesini olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir.

İlk aşamadaki soru sayılarındaki en büyük fark 6'şar soru ile üç ses ve çift seste; 2.aşamada ise bu fark 5'er soru ile dört ve üç seste yer almaktadır. Sınavı iki aşamada yapan okullarda dört ses sadece 2.aşamada yer almaktadır.

Öneriler

- MEB'nin ilgili birimleri ve alanla ilgili uzmanların birlikte oluşturduğu kurullarca, AGSL MB Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavı ile ilgili yeniden bir yönerge hazırlanmalı, sınav boyutları, soru sayıları ve puanlamaları ayrıntılı bir şekilde belirlenmelidir.
- En yüksek puanlamanın verildiği ezgi belleğini ölçmeye yönelik sorular için hazırlanan ezgiler, adayların içinde buldukları yaş ve biyolojik gelişim özellikleri de göz önünde bulundurularak özenle hazırlanmalıdır.
- Aralık, akor ve ritim duyma ile ilgili boyutlardaki zorluk dereceleri araştırılmalı, adayların almış oldukları eğitim durumları da göz önüne alınarak, sorular bu araştırmalar ışığında hazırlanmalıdır.
- Yurt içi ve yurt dışında, yetenek ölçme ile ilgili yapılan çalışmalar incelenerek AGSL MB'de öğrenci seçiminde uygulanabilirliği araştırılmalıdır.
- Sınavlar için hazırlanan soruların ölçme ve değerlendirilmesi, standartlaştırılmış ölçeklere göre yapılmalı ve bunun tüm okulların sınavlarında aynı biçimde uygulanması sağlanmalıdır.
- AGSL MB'de görev yapan öğretmenler, sınavlarla ilgili olarak hizmet içi kurslar yoluyla bilgilendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- ATAK YAYLA, A. (2003). **Müziksel Yeteneğin Ölçümü**. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- BOYLE, J.D., RADOY, R.E. (1987). **Measurement and Evaluation of Musical Experiences**. New York: Schirmer Books.
- KÖSE, G. (2007). **Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Alanına Öğrenci Seçimi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
- ÖZ, Ç. (1999). **AGSL'den G.Ü. G.E.F. Müzik Eğitimi Bölümüne Gelen Öğrencilerin Piyano Dersindeki Başarılarının İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı.
- ÖZGÜR, Ü., AYDOĞAN, S.(2006).**Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram-1**. (Dördüncü Baskı). Ankara: Sözkesen Matbaası.
- ÖZGÜR, Ü. (1996). AGSL Müzik Bölümlerinde Okutulmakta Olan Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersinin İçeriği, Sorunları ve Çözümüne İlişkin Ders Öğretmenlerinin Görüşleri. **I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu**, 28-30 Kasım. Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- SHUTER-DYSON, R. (1999). Musical Ability. In **The Psychology of Music**. (Second Edition). D. Deutsch (Editor), (p.627-651). California: Academic Press.
- Türk Dil Kurumu*, (2008). **Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü**.
< <http://tdkterim.gov.tr/?kelime=yetenek&kategori=terim&hng=md> >. (2008, Ekim 06).
- UÇAN, A. (1994). **Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'de Cumhuriyetin İlk Altmış Yılındaki Durum**. (Birinci Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- UÇAN, A. (2005). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum**. (Üçüncü Basım). Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.
- ÜNLÜ, S. (2001). **PSİKOLOJİ**. (Birinci Basım). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.